

JOAN ARÚS I COLOMER

Per
Ramon Alzamora

A l'avançada edat de 91 anys ha mort a Castellar del Vallès, el seu poble natal, aquest magnífic poeta que tanta glòria ha donat a les nostres lletres.

Havia nascut a l'any 1891 i quan tenia 23 anys publicà el seu primer llibre de poemes titolat "Cançons al vent" que tingué una bona acollida pel públic i la crítica.

L'any 1927 obtingué la Flor Natural als Jocs Florals de Barcelona, el 1928 la Viola d'Or i el 1931 altra vegada la Flor Natural, essent proclamat Mestre en Gai Saber.

Arús fou un del qui més bellament ha sabut cantar els encants de la natura, particularment els nostres voltants. Caminador incansable, amb l'escopeta i el seu gos inseparable, trepitjà tots els camins de la nostra muntanya de Sant Llorenç del Munt; enamorat de la bellesa d'aquesta muntanya tan nostra, hi sabé trobar la grandesa del Creador i, fruit d'aquest coneixement, sorgiren de la seva ploma els meravellosos poemes que han enriquit la literatura de la nostra terra. Són setanta anys de cultivar la poesia en una superació constant que en 1960 li fou reconeguda amb la concessió del Premi de Poesia Catalana "Ciutat de Barcelona". D'aquest llibre es pot dir com el seu prologuista Joan Agustí, que és un vas transparent, un veure translúcid. La sugestió poètica, el clima emotiu que s'exhala per damunt i a l'entorn de la paraula escrita -com un claror que daura la terra i l'esperit que hi viu- neix en part (en la que no és expressió purament subjectiva) de la mateixa substància d'aquesta terra feta de boscos salvatges i d'artitzats conreus, travessada de camins i dreceres, amb remoreigs de rius i fontinyols; d'aquesta terra que té el mar als peus i el front a les muntanyes, cel amunt. I, en mig d'aquest secret terral, ple de llum i palpitant de vida, hi ha el propi secret del poeta, l'esperit absort de l'home que hi senyoreja, capaç de transfigurar-ho tot amb la pròpia llum".

Defensor entusiasta de la veritable poesia, d'aquella escola que crearen els nostres poetes immortals, va combatre els falsos camins per on s'han encarrilat molts dels nostres novells poetes, universitaris la majoria d'ells, que han situat la nostra poesia a un nivell sensiblement inferior a la situació en que la deixaren els grans mes-

tres que ens precediren. Arús, en diversos llibres, particularment en "Les posicions extremes en l'art i la poesia actuals" i "Poesia i Snobisme", feu veure la tasca destructiva que realitzen aquests pseudo-poetes, que prescindeixen del ritme -que és el vers- el sentit poètic, la bellesa plàstica del poema i fins i tot la sintaxi.

En el mes de maig del 1957, el poble de Castellar li tributà un homenatge que consistí en l'edició d'una "Antologia poètica" i en un acte públic a l'Ateneu Castellarenc. Al migdia, un centenar d'amics i admiradors del poeta es reuniren en un banquet, en el qual foren llegits treballs dedicats a l'homenatjat, entre ells uns sonets dels nostres compatriotes Iu Pons i Ramon Alzamora. Aquesta Antologia poètica fou prologada pel malaguanyat poeta Octavi Saltor qui, fent notar que l'eximi poeta i crític Carles Riba havia publicat un conjunt d'assaigs seus titolat "Per comprendre", deia que no encaixaria aquest títol en la introducció d'una obra com la de l'Arús, ja que aquesta no necessita explicació. S'explica prou, amb elevada naturalitat, amb discretíssima bellesa, amb apaivadora serenitat, per ella mateixa. És com una deu, a voltes pensarosa, a voltes consirosa i tot, que flueix de les estrofes, àmfors vives del broll interior. El seu equilibri moral, tan profundament cristià en tot instant, és recollit sense trontoll formal en la polifòrmica estructura estròfica del seu cant. Més aviat diríem que la seva poesia, a qui ajuda a comprendre, és al lector".

Durant els darrers anys Arús fou marginat dels promotors dels premis literaris a casa nostra i hem vist com han desaparegut del món dels vius figures eminents com Carner, Pla i ara Arús sense haver-los guardonat amb el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes. La història es cuidarà de jutjar uns i altres, posant a cadascú, els guardonats i els exclosos, al lloc que els correspon. El Jurat encara seria a temps de rectificar el seu camí que creiem errat, atorgant l'any vinent, si encara s'hi és a temps, el guardó a un altre escriptor sortosament encara viu en aquests moments i que als seus vuitanta anys té en curs de publicació la seva magnífica Obra Completa. Ens referim al poeta Mestre en Gai Saber Mn. Camil Geis.